

Dosar nr. 3ra-1133/21

2-20051794-01-3ra-22102021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciurac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Vitalii Șanțovoi,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Vitalii Șanțovoi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
anularea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a
respins cererea de apel înaintată de Vitalii Șanțovoi și s-a menținut hotărârea din 01
decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La 18 mai 2020, Vitalii Șanțovoi a înaintat acțiune de contencios administrativ
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea răspunsului din
16 martie 2020 de respingere a cererii prealabile, obligarea de a emite actul
administrativ cu includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate pe teritoriul
României, recalcularea pensiei începând cu 29 septembrie 2017 și încasarea sumei de
10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 29 septembrie 2003 a înregistrat pe
teritoriul României firma SRL „Rombas-Prod” în cadrul căreia a desfășurat activitate
de antreprenor, fiind achitate toate obligațiile fiscale prevăzute de legislație. La 29
septembrie 2017, a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere pentru
solicitarea informației de la Ministerul Finanțelor Publice prin Agenția Națională de
Administrare Fiscală (România) privind achitarea contribuțiilor sociale de către firma
SRL „Rombas-Prod”, concomitent a anexat un șir de acte printre care răspunsul Casei
Județene de Pensii Iași (privind modul de solicitare a informației conform Acordului
bilateral), copia certificatului de înregistrare a întreprinderii pe teritoriul României,
copia încheierii nr. 1778/26 septembrie 2003, la fel, a completat formularul RO/MD-
001. Ulterior, a primit răspunsuri repetate, inclusiv la 17 februarie 2020 de la Casa
Națională de Asigurări Sociale prin care i s-a solicitat prezentarea copiei actului de
identitate emis pe numele său de către autoritățile din România, copiile actelor
doveditoare a activității pe teritoriul României și s-a menționat despre necesitatea
completării formularului RO/MD-001. La 11 martie 2020 a depus cerere prealabilă la
Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat anularea răspunsului din 17

februarie 2020 și altor răspunsuri anterioare cu conținut similar, includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate pe teritoriul României, recalcularea pensiei începând cu 29 septembrie 2017 (data depunerii primei cereri). La 16 martie 2020 a primit răspuns prin care au fost respinse cerințele sale.

Consideră răspunsurile Casei Naționale de Asigurări Sociale inclusiv cele din 17 februarie 2020 și 16 martie 2020, absolut neîntemeiate deoarece toate cerințele înaintate de către această autoritate publică au fost îndeplinite la 29 septembrie 2017.

În drept a invocat prevederile Acordului dintre Republica Moldova și România în domeniul securității sociale din 17 aprilie 2010, Codului administrativ, Legii privind sistemul public de asigurări sociale de stat, Legii cu privire la sistemul public de pensii.

Prin cerere de chemare în judecată concretizată titularul ei a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, mun. Chișinău nr.94/2017/54234 privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă lui Vitalii Șanțovoi și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale prin intermediul subdiviziunii competente să adopte o nouă decizie privind stabilirea pensiei lui Vitalii Șanțovoi cu includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate pe teritoriul României potrivit art.21 alin. (1) din Acordul dintre Republica Moldova și România în domeniul securității sociale din 17 aprilie 2010.

Prin hotărârea din 01 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Vitalii Șanțovoi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei de stabilire a pensiei și obligarea emiterii deciziei de recalculare a pensiei, ca neîntemeiată.

La 25 februarie 2021, Vitalii Șanțovoi a depus apel asupra hotărârii din 01 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de către Vitalii Șanțovoi cu menținerea hotărârii din 01 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut în favoarea argumentelor privind respectarea de către reclamant a termenului de depunere a acțiunii faptul că prin Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 55 din 17.03.2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020. În conformitate cu pct.8 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii nr.1 din 18 martie 2020 au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei. Astfel, potrivit pct.1 al Anexei la Dispoziția nr.1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-a dispus că, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei instanțele ierarhic inferioare au apreciat că acțiunea înaintată de Vitalii Șanțovoi, la 18 mai 2020, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cât și cu respectarea procedurii prealabile.

Referitor la fondul cauzei, instanța de apel a relevat constatările primei instanțe, reținând că, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica,

mun.Chișinău nr. 94/2017/54234 din 05 decembrie 2017, lui Vitalii Șanțovoi i-a fost stabilită pensie pentru limită de vârstă (f.d.34). La 11 martie 2020, prin cererea prealabilă formulată de Vitalii Șanțovoi adresată Casei Naționale de Asigurări Sociale s-a solicitat de a include în stagiul de cotizare a perioadei de activitate pe teritoriul României și recalcularea pensiei. Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.Ș-730/2020 din 16 martie 2020, cererea prealabilă a fost respinsă pe motiv că, începând cu 02 decembrie 2017, Vitalii Șanțovoi este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă conform stagiului de cotizare de 31 ani 10 luni 10 zile, cuantumul căreia se transferă lunar pe contul bancar deschis pe teritoriul Republicii Moldova. Respectiv, nu există temei de recalculare a pensiei pentru limită de vârstă pe teritoriul Republicii Moldova, ținând cont de stagiul de cotizare realizat în România, deoarece Vitalii Șanțovoi a realizat un stagiul de cotizare mai mult decât cel minim necesar.

În drept a evidențiat prevederile Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14.10.1998, indicând că potrivit art.2, dreptul la pensie îl are persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege. Dreptul la pensie este imprescriptibil.

La fel, instanțele au reținut prevederile art. 3,5,6 din Legea privind sistemul public de pensii.

Atât instanța de fond cât și cea de apel au stabilit că stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit, iar în urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrineri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă. Pentru confirmarea stagiului de cotizare se prezintă extrasul din carnetul de muncă. Organele teritoriale de asigurări sociale confruntă extrasul cu originalul, legiferează extrasul, carnetul de muncă fiind restituit titularului după stabilirea pensiei. Alte documente ce confirmă stagiul de cotizare se primesc numai în original, exceptând livretele militare, certificatele de naștere, diploma de studii/rezidențiat, din care se fac, de asemenea, extrase.

Raportând cadrul legal la circumstanțele faptice ale pricinii, instanțele inferioare au reținut că, în perioada 1999-2016 reclamantul-apelant a activat în cadrul întreprinderilor din Republica Moldova (f.d.72-76), concomitent în interiorul aceleiași perioade reclamantul a fondat pe teritoriul României la 29 septembrie 2003, SRL „Rombas-Prod”. Vitalii Șanțovoi este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă, începând cu data de 02 decembrie 2017, calculată conform stagiului de cotizare de 31 ani 10 luni 10 zile.

Instanțele au evidențiat că, la stabilirea și calcularea dreptului la pensie a reclamantului, autoritățile publice au acționat cu bună-credință, în limitele legal

stabilite, cu luarea în considerare a tuturor circumstanțelor relevante și cu respectarea scopului pentru care i-a fost atribuit dreptul. Or, Vitalii Șanțovoi nu poate beneficia de două sau mai multe prestații care să acopere același risc, acordate pe baza aceleiași perioade de asigurare. Organul de asigurări sociale autohton a calculat prestațiile numai în funcție de perioadele de asigurare realizate conform legislației pe care o aplică (Republica Moldova) și nu a considerat necesar de a ține cont de perioadele de asigurare realizate conform legislației celeilalte Părți contractante (România), deoarece acestea se suprapun.

Au mai reținut că Vitalii Șanțovoi a realizat un stagiul de cotizare de 31 ani 10 luni 10 zile, mai mult decât cel minim necesar (15 ani).

Urmare a constatărilor detaliate supra, instanța de apel a concluzionat că argumentele expuse de către Vitalii Șanțovoi în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

La 17 august 2021, Vitalii Șanțovoi a depus recurs motivat împotriva deciziei din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.216-220).

În susținerea cererii de recurs, Vitalii Șanțovoi a reiterat argumentele expuse la examinarea cauzei în fond și în cererea de apel.

Referitor la decizia atacată, a menționat că instanța de apel și de fond au interpretata eronat legislația în vigoare și normele Acordului dintre Republica Moldova și România în domeniul securității sociale din 17.04.2010, fără a constata și elucida toate împrejurările și circumstanțele cauzei, cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Consideră că răspunsurile Casei Naționale de Asigurări Sociale, inclusiv cele din 17 februarie 2020 și 16 martie 2020 sunt absolut neîntemeiate deoarece toate cerințe înaintate de către această autoritate publică le-a îndeplinit încă la 29 septembrie 2017. A prezentat întreg pachetul de acte privind activitatea pe teritoriul României ce probează stagiul de cotizație realizat pe teritoriul acestui stat printre care copia certificatului de înregistrați a întreprinderii SRL „Rombas-Prod”, copia încheierii nr.1778/26.09.2003, a completat formularul RO/MD-001, iar în ceea ce privește actul de identitate eliberat de autoritățile Române menționează că a deținut cetățenia acestui stat, lucru specificat chiar în documentele enumerate.

A menționat că stagiul pe care l-a realizat pe teritoriul României nu se contrapune cu cel realizat în Republica Moldova, astfel reclamantul este privat de a-și exercita pe deplin drepturile sale legate de stabilirea mărimii pensiei reieșind din totalul anilor efectiv lucrați inclusiv pe teritoriul României.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 08 iunie 2021.

Instanța de recurs constată că la materialele cauzei lipsește notificarea de către Curtea de Apel Chișinău a dispozitivului deciziei contestate, însă potrivit avizului de recepție (f.d.211-212), se constată că la 02 august 2021, avocatul Victor Bantiș, iar la 04 august 2021, recurentul a recepționat decizia motivată.

La 17 august 2021, Vitalii Șanțovoi a depus recurs motivat (f.d. 216-220). Astfel, instanța de recurs consideră că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 26 octombrie 2021, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului motivat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la momentul examinării admisibilității recursului nu au fost depuse referințe.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Vitalii Șanțovoi, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vitalii Șanțovoi.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Vitalii Șanțovoi, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron